

at han kommer til at lide Noget enten paa Mark eller Have af den Befolkning, der har samlet sig for at være til Hjælp og Hjælp. Men lad os dernæst tage det Tilfælde, at en Mand's Mark eller Have ligger i Nærheden af Brandskedet, medens hans Bygninger enten ligge langt borte derfra eller i en saadan Retning, at de ikke ere udsatte for Fare. Er det saa rimeligt, at han ingen Erstatning skal have? Jeg skjønner heller ikke da, at han bør have nogen Erstatning. Lad os tage et Exempel fra et andet Forhold, vi vilde da se, at det i en ordnet Stat er Tilfældet, at den ene Borger undertiden maa lide lidt for den anden. Det er f. Ex. Tilfældet ifølge Hegnslovgivningen, at naar en Lodseier fordrer Hegn opført, skal hans Sleensmand svare halvt Hegn og skal ikke alene offre det Halve af Jorden, men ogsaa opføre og vedligeholde det Halve af Hegnet, selv om han aldrig kan have den mindste Nytte af disse Hegn. Er det ikke en Ubillighed imod ham? Nei det er ingen Ubillighed, idet han nemlig har en gjensidig Ret imod sin Nabo og til enhver Tid kan gjøre sin Ret gjældende imod denne. Det Samme er Tilfældet med den Mand, der ved Slutningsforanstaltning lide Skade paa sin Mark eller Have, han kan ogsaa gjøre sin Ret gjældende, naar han kommer i det samme Tilfælde; naar det er hans Eiendom, der brænder, har Brandvæsenet den samme Ret til at gaa ud paa anden og tredje Mand's Mark for at træffe de til Ildbrandens Slutning fornødne Foranstaltninger. Der er altsaa et gjensidigt Forhold tilfælde: den ene Gang lider jeg Tab ved Foranstaltninger, der træffes i Interesse af min Nabo, men næste Gang er det maaske til Nytte for mig, at Brandvæsenet har den samme Ret paa Trediemands Eiendom. Det er netop Sagen, at der her er en gjensidig Ret ligesom ved Hegnsforholdene; det er i begge Forhold den samme Forpligtelse, den ene maa lide Tab den ene Gang, den anden den anden Gang. Men, kunde man spørge, er Staten ikke forpligtet til at give Erstatning? Kommunen vil man ikke med Rette kunne paalægge det. Thi der er mange af Kommunens stattedende Beboere, der ikke i den Henseende vove det Allermindste, og hvorfor skulle de saa bidrage til Noget, hvori de aldeles ikke ere interesserede. Men skal, som sagt, ikke Staten betale en saadan Skade? Nei, det skal Staten ikke gjøre; thi det er ikke i det Offentliges Interesse, at Staten har taget Bestemmelse om de omhandlede Foranstaltninger, men det er til Fordel for den Enkelte. Naar Staten anlægger Veie eller Jernbaner og borttager Materiel til Fordel for saadanne offentlige Foretagender, da skal den betale derfor, men saaledes ikke her, hvor det Offentlige ikke er interesseret, i alt Fald ikke forsaavidt der er Spørgmaal om Landet, der bliver Foranstaltninger truffet til Fordel for den Enkelte og for hans Nabo eller maaske 2, 3 Naboer.

Derfor kan jeg ikke skjønne, at der er den mindste Forpligtelse for Staten til at give Erstatning. Jeg vil tillade mig at tydeliggjøre min Tanke ved et Exempel, taget fra det virkelige Liv. Udbygningerne paa min Nabos Gaard ere i de senere Aar brændte to Gange, og for c. 70 Aar siden brændte ligeledes Udbygningerne paa samme Gaard, og hver Gang blev Hovedbygningen frelst; den første Gang var Gaarden en komplet Herregaard med en efter den Egn's Forhold større og meget kostbar Have. De to sidste Gange blev Hovedbygningen frelst ved Beboernes kraftige og energiske Anstrængelser. Lad os nu forestille os, hvorledes det vilde være gaaet, dersom det foreliggende Lovforslag den Gang havde været Lov. Lad os antage, at der ved den første Ildbrand var foranlediget betydelig Skade paa denne noget kostbare Have, og den samme endnu havde eksisteret i samme Skikkelse, hvorledes vilde da Kommunen have stillet sig de to sidste Gange? Mon den ikke vilde have gjort alt Muligt for at undgaa den kostbare Have, mulig paa Slutningsforanstaltningens Beføstning, men mon det vilde have været til Fordel, enten for Brandassurancefælleskabet eller for den Brandlidte? Ganske vist vilde Autoriteterne, saa snart de vare komne til Stede, maaske have banet sig Afgang til Haven, men Beboerne vilde dog med den største Villie have set paa, at der anrettedes nogen større Skade, som de senere skulde erstatte, og med Hensyn til hvilken der ikke fandt den mindste Ojensbidighed Sted, idet der, med Undtagelse af Præstegaardens Have, ikke findes nogen Have i Kommunen af synderlig Værdi. Til Forsvar for Lovforslaget, som det foreligger, er der anført, at det ingen Ubillighed vilde være, om Lynde, Indsidder og Kapitalister skulde bidrage til Erstatningen af Skade for Have og Marker. Det er blevet udtalt af en æret Rigsdagsmand, at selv om de huerken have Marker eller Have, saa have de dog Klæder og Indbo, som de kunne miste. Men for at faae saadanne Ojensstande erstatte, betale de jo deres Assurancepremie, og jeg kan ikke se, at de derfor have nogen naturlig Forpligtelse til at bidrage i Erstatningen for Skade af den omhandlede Art. Det er blevet sagt af det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds (Singerlev), at der vanskelig vil kunne paavises Nogen i Kommunen, som Loven ikke kan komme til Gode; jeg tror, der kan paavises Mange, som ingen Interesse have i, at det her omhandlede Princip bliver fastslaaet. Der er af et andet æret Medlem blevet anført, at det vilde se besynderligt ud, at det staa i Loven om Brandforsikringen paa Landet, at de og de Skader betragtes som Brandskader, uden at man tillige har en Bestemmelse om, hvorfra Erstatningen kan faaes. Jeg erkjender, at der her er en Inkonsekvens til Stede, men for at høre paa den kan det ikke være det ærede Medlems Mening, at vi skulle vedtage en Lov, som vi erkjender for uretferdig i sin Grundtanke. Skulde vi paa dette